

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 20. september 2023

Sag 29/2023

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Martin Andersen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Roskilde den 31. marts 2022 (9-1675/2022) og af Østre Landsrets 20. afdeling den 4. august 2022 (S-1000-22).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Hanne Schmidt, Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen, Jørgen Steen Sørensen og Peter Mørk Thomsen.

Procesbevillingsnævnet har den 21. april 2023 meddelt T begrænset tilladelse til anke til Højesteret, således at tilladelsen alene omfatter spørgsmålet om udvisning.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse for udvisning, således at han alene tildeles en advarsel om udvisning, subsidiært at udvisning sker med et tidsbestemt indrejseforbud.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

T er ud over de domme, der er nævnt i byrettens dom, straffet ved Retten i Roskildes dom af 11. april 2008 med betinget fængsel i 5 måneder for overtrædelse af bl.a. straffelovens §§ 171, 174 og 279 samt våbenlovens § 10, stk. 3, jf. § 4, stk. 1.

Retsgrundlag

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol afsagde den 5. september 2023 to domme, hvor Domstolen fandt, at det var i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions arti-

kel 8 om retten til privatliv at udvise to afghanske statsborgere fra Danmark med indrejseforbud i 12 år.

Af dommen i sag 31434/21 (Sharifi mod Danmark) fremgår bl.a.:

”THE FACTS

...

4. The facts of the case may be summarised as follows.

5. In 2001, when the applicant was 9 years old, he entered Denmark together with his parents and siblings. On 10 February 2003 they were granted a residence permit under section 7(2) of the Aliens Act (see paragraph 13 below).

6. The applicant has a criminal past. When he was a minor (between 15 and 18 years old), he was convicted of the following offences:

(a) by a judgment of 28 February 2008, he was convicted of violence and witness tampering and sentenced to six months’ imprisonment, suspended;

(b) by a judgment of 17 April 2009, he was convicted of theft, use of a motor vehicle belonging to someone else and violations of the Weapons and Explosives Act and the Controlled Substances Act, for which he received a forty-day suspended sentence; and

(c) by a judgment of 24 September 2010, he was convicted of taking a motor vehicle without the owner’s consent, with particularly aggravating circumstances, and was sentenced to twenty days’ imprisonment, suspended. As an adult, by a judgment of 14 February 2012, the applicant was convicted of repeated violence, and sentenced to thirty days’ imprisonment, and by a judgment of 15 August 2012, he was fined for a violation of the Controlled Substances Act.

7. By a District Court (Retten i Holbæk) judgment of 27 September 2019 the applicant was convicted under Article 192a of the Penal Code of being in possession of two shotguns with particularly aggravating circumstances in a public place, with a view to their illegal sale, committed on 18 January 2019, which carried a sentence of up to eight years’ imprisonment. He was also convicted of being in possession of 0.4 grams of cocaine. He was sentenced to two years and six months’ imprisonment, and was expelled from Denmark with a twelve-year re-entry ban.

...

10. By a judgment of 1 July 2020, the High Court upheld the judgment of the District Court...

...

30. As to the criterion “the solidity of social, cultural and family ties with the host country and with the country of destination”, the domestic courts properly took this into account. They accepted that his ties with Denmark were stronger than his ties with Afghanistan, but found that he would not be lacking the basic requirements for establishing a life in his country of origin.

...

33. In the present case, the Court does not call into question the finding that the applicant's crime leading to the expulsion order was of such a nature that he posed a serious threat to public order at the time (see also, among other authorities and mutatis mutandis, Abdi, cited above, § 39; Mutlag, cited above, §§ 61-62; and Balogun, cited above, § 53).

34. The Court notes, however, that, prior to the case at hand, apart from the three offences committed as a minor, as an adult the applicant was convicted on two occasions, both in 2012 (see paragraph 6 above), but that during the following six years he had no further convictions. Accordingly, it cannot be said that in general during this period he posed a threat to public order. In this respect the present case resembles the situation in, for example, Ezzouhdi (cited above, § 34) and Abdi (cited above, § 40).

35. The Court also observes that the applicant had not previously been cautioned about the risk of expulsion or given a conditional expulsion order (see, for example, Abdi, cited above, § 41).

36. Nevertheless, despite his lack of recent previous convictions and the absence of any warnings as to the risk of expulsion, and although a relatively lenient sentence was imposed in the present case (compare Abdi, cited above, § 42), the High Court decided, in accordance with the applicable legislation, to combine the expulsion of the applicant with a re-entry ban for twelve years, although it had discretion to reduce the duration of the ban even further (see paragraph 16 above, and contrast Savran, cited above, § 200), and although it could have explored whether a shorter ban would have been pertinent in the circumstances of the present case.

37. This observation should also be seen in the light of the fact that the applicant had arrived in Denmark at a young age and had lawfully resided there for approximately sixteen years. He thus had very strong ties with Denmark (see paragraphs 29-30 above), whereas his ties with Afghanistan were virtually non-existent.

38. The Court is therefore of the view, given all the circumstances of the case, that the expulsion of the applicant, in particular combined with a re-entry ban for twelve years was disproportionate (see, in particular and mutatis mutandis, Ezzouhdi, cited above, §§ 34-35; Keles, cited above, § 66; Bousarra, cited above, §§ 53-54; and Abdi, cited above § 44, although all the cases cited concerned permanent re-entry bans).

39. It follows that there has been a violation of Article 8 of the Convention.”

Af dommen afsagt samme dag i sag 44810/20 (Noorzae mod Danmark) fremgår bl.a.:

”THE FACTS

...

4. The facts of the case may be summarised as follows.

5. The applicant was born in Afghanistan in 1995. In 2000, when he was five years old, he entered Denmark and was granted a residence permit on the basis of family reunion.

6. The applicant has a criminal past. When he was a minor (between 15 and 18 years old), he was convicted of the following offences:

(a) by a judgment of 28 April 2011, he was convicted of violence and sentenced to thirty days' imprisonment, suspended; and

(b) by a judgment of 6 February 2013, he was convicted of offences including violence and sentenced to sixty days' imprisonment, suspended.

7. As an adult, the applicant was fined several times for theft and vandalism (2015 and 2016) and violations of the Controlled Substances Act and the Traffic Act.

8. By a judgment of 21 May 2019, the Lyngby District Court (Retten i Lyngby) convicted the applicant under Article 191 of the Penal Code (carrying a sentence of up to ten years' imprisonment) for being in possession of around 15.7 kg of cannabis intended for distribution. He was also convicted of violence against two individuals whom he had punched several times in the face and elsewhere, possession of a knife, having driven a vehicle without a driving licence and, under another count, being in possession of 54.3 grams of cannabis intended for distribution. The applicant was sentenced to one year and two months' imprisonment and cautioned about the risk of expulsion.

9. The applicant appealed to the High Court of Eastern Denmark (Østre Landsret), before which he stated, among other things, that after his release, that is some time after the District Court's judgment, he had undergone therapy and had also taken up his studies again to become a kindergarten teacher. By a judgment of 28 January 2020, the High Court found the applicant guilty of an additional count of attempted threats, and therefore increased the sentence to one year and three months' imprisonment. Moreover, it issued an expulsion order with a twelve-year re-entry ban...

...

30. As to the criterion "the solidity of social, cultural and family ties with the host country and with the country of destination", the High Court properly took this into account. It accepted that his ties with Denmark were stronger than his ties with Afghanistan, but found that he would not be lacking the basic requirements for establishing a life in his country of origin.

...

32. In the present case, the Court does not call into question the finding that the applicant's offence leading to the expulsion order was of such a nature that he posed a serious threat to public order at the time (see also, among other authorities and *mutatis mutandis*, Abdi, cited above, § 39; Mutlag, cited above, §§ 61-62; and Balogun, cited above, § 53).

33. It notes, however, that, prior to the case at hand, apart from the two offences committed as a minor, which involved violence (see paragraph 6 above), the offences committed by the applicant as an adult concerned vandalism, theft, traffic offences and violations of the legislation on controlled substances (see paragraph 7 above), all of which resulted in fines, and none of which indicated that in general he posed a threat to public order. In this respect the present case resembles the situation in, for example, Ezzouhdi (cited above, § 34) and Abdi (cited above, § 40).

34. The Court also observes that the applicant had not previously been cautioned about the risk of expulsion or given a conditional expulsion order (see, for example, Abdi, cited above, § 41).

35. The Court also notes that the applicant had undergone therapy and taken up his studies again upon being released after serving his sentence (see paragraphs 9 and 29). The High Court appears not to have taken this fact into consideration in its reasoning.

36. Nevertheless, despite the fact that the applicant's previous convictions did not indicate that he in general posed a threat to public order, that he had not received any previous warnings as to the risk of expulsion, that he had attempted to reintegrate himself into Danish society after serving his sentence, and although a relatively lenient sentence was imposed in the present case (compare Abdi, cited above, § 42), the High Court decided, in accordance with the applicable legislation, to combine the expulsion of the applicant with a re-entry ban for twelve years, although it had discretion to reduce the duration of the ban (see paragraph 14 above, and contrast Savran, cited above, § 200).

37. This observation should also be seen in the light of the fact that the applicant had arrived in Denmark at a very young age and had lawfully resided there for approximately eighteen years. He thus had very strong ties with Denmark (see paragraph 30 above), whereas his ties with Afghanistan were virtually non-existent.

38. The Court is therefore of the view, given all the circumstances of the case, that the expulsion of the applicant combined with a re-entry ban for twelve years was disproportionate (see, in particular and mutatis mutandis, Ezzouhdi, cited above, §§ 34-35; Keles, cited above, § 66; Bousarra, cited above, §§ 53-54; and Abdi, cited above § 44, although all the cases cited concerned permanent re-entry bans).

39. It follows that there has been a violation of Article 8 of the Convention.”

Anbringender

T har anført navnlig, at udvisningen er uproportional og med sikkerhed vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Der skal efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis foreligge meget tungtvejende grunde til at udvise en person, der kom til landet som barn, og som har haft mange års ophold i landet, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig).

Han kom til Danmark som 13-årig, og hans nærmeste familie er alle danske statsborgere. Han har ingen tilknytning til Afghanistan. Han har aldrig været i landet og taler ikke sproget. Han har således ingen forudsætninger for at kunne klare sig i Afghanistan. Hans opvækst og senere voksenliv har været i Danmark, hvor han også var samboende med en dansk kæreste i mere end 10 år. Han har afsluttet 10. klasses afgangseksamen og taler og skriver dansk. Han er født i Tadjikistan og har, før han kom til Danmark, alene boet der og senere i Rusland. Han er ikke russisk statsborger og har ikke familie i landet ud over sin mormor, som han ikke har set i 10 år. Han har i øvrigt ikke noget opholdsgrundlag i Rusland, og han kan ikke forventes at tage

ophold der i tilfælde af udvisning. Hans begrænsede tilknytning til Rusland kan derfor under alle omstændigheder ikke tillægges betydning.

Landsrettens udvisningsafgørelse er uproportional. Landsretten har ikke tillagt hans personlige forhold og manglende tilknytning til Afghanistan tilstrækkelig vægt. Det skal ved vurderingen af alvoren af den begåede kriminalitet indgå, at han var i besiddelse af våbnene på grund af sin interesse for våben. Våbnene var atypiske og har ikke været anvendt eller tiltænkt anvendt til kriminelle formål. Han har kun én gang tidligere fået en advarsel om udvisning, og forholdene i denne sag er i al væsentligt begået, før den advarsel blev givet. Landsretten har heller ikke tillagt det fornøden vægt, at han søgte om råd til at skaffe sig af med våbnene efter dommen i 2021.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne for udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 1, 2, 3 og 8, er opfyldt. Udvisning vil ikke være i strid med Danmarks internationale forpligtelser efter artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Udvisning må anses for et indgreb i Ts privatliv efter artikel 8, men kan ikke anses for at være et indgreb i hans familieliv i konventionens forstand.

Grovheden af den begåede kriminalitet og længden af den idømte frihedsstraf taler for udvisning. Lovgiver ser med stor alvor på ulovlig besiddelse af skydevåben, som potentielt indebærer en alvorlig trussel mod andres liv eller helbred. Det må endvidere indgå med betydelig vægt, at T begik nogle af de strafbare forhold umiddelbart efter sin løsladelse fra varetægtsfængsling som sigtet for overtrædelse af våbenloven, og at han fortsatte med at begå nye forhold, efter at han ved dom af 27. januar 2021 blev straffet for overtrædelse af våbenloven. Der er derfor betydelig risiko for, at T også fremover vil begå alvorlig kriminalitet i Danmark, hvis ikke han udvises.

T blev ved dommen af 27. januar 2021 advaret om, at yderligere kriminalitet kunne føre til udvisning. Alligevel fortsatte han med at begå nye overtrædelser af våbenloven. Dette taler med styrke for, at han skal udvises.

T har en stærk tilknytning til Danmark, men han kan ikke anses for at være særligt godt integreret. Han har ikke haft tilknytning til arbejdsmarkedet siden 2008 og har gennem flere år været i misbrugsbehandling. Han har ikke en stærk tilknytning til Afghanistan, hvor han er statsborger, men han har en vis tilknytning til Rusland, hvor hans mor kommer fra. Han har

således ifølge sin egen forklaring boet i Rusland i en stor del af sin barndom, ligesom han har familie der og taler russisk. Gennem moderen må man også antage, at han har et vist kendskab til russisk kultur. Der er efter de foreliggende oplysninger dog ikke grund til at antage, at han vil kunne tage ophold i Rusland.

Når der henses til karakteren af det strafbare forhold, som T er dømt for, det korte recidiv og længden af den idømte frihedsstraf, skal der ske udvisning. Det forhold, at han kun har en meget begrænset tilknytning til sit statsborgerskabsland, kan ikke føre til, at udvisning undlades.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, ved at have besiddet fire skydevåben med tilhørende ammunition under særligt skærpende omstændigheder. Han er endvidere fundet skyldig i flere overtrædelser af våbenloven og knivloven. Han er i landsretten straffet med fængsel i 3 år og udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

For Højesteret angår sagen alene spørgsmålet om udvisning.

Udvisning

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 22, nr. 1, 2, 3 og 8, at T skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Spørgsmålet er, om udvisning vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til respekt for privatliv og familieliv.

T er 37 år og er i Danmark registreret som afghansk statsborger. Han indrejste i Danmark som 13-årig og har boet her siden. Han er ikke gift eller samlevende, og han har ingen børn. Udvisning vil indebære et indgreb i hans ret til privatliv, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1, og kan derfor kun ske, hvis betingelserne i bestemmelsens stk. 2 er opfyldt. Udvisning har hjemmel i udlændingeloven og har til formål at forebygge uro eller forbrydelse. Det afgørende er herefter, om udvisning må anses for nødvendig under hensyn til disse formål. Dette beror på en proportionalitetsvurdering.

De kriterier, der skal indgå i vurderingen, fremgår bl.a. af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig), præmis 68. Den

vægt, der skal lægges på de enkelte kriterier, afhænger af den konkrete sags omstændigheder, jf. dommens præmis 70. I tilfælde som det foreliggende, hvor der er tale om en udlænding, som ikke har etableret egen familie, skal der lægges vægt på karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet, varigheden af udlændingens ophold i værtslandet, tiden efter den begåede kriminalitet og udlændingens adfærd i denne periode samt fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd til værtslandet og modtagerlandet ("the country of destination"), jf. dommens præmis 71.

Særligt med hensyn til betydningen af tilknytning til modtagerlandet bemærkes, at Menneskerettighedsdomstolens praksis må forstås således, at udvisning ikke er udelukket, selv om den pågældendes tilknytning til modtagerlandet reelt er ikke-eksisterende ("virtually non-existent"). Der må også i sådanne tilfælde foretages en samlet vurdering, jf. herved domme af 5. september 2023 i sag 31434/21 (Sharifi mod Danmark), præmis 37 og 38, og sag 44810/20 (Noorzae mod Danmark), ligeledes præmis 37 og 38. Udlændingeloven og dens forarbejder må forstås i overensstemmelse hermed, jf. herved Højesterets dom af 25. august 2023 (sag 28/2023).

Om proportionalitetsvurderingen i den foreliggende sag bemærker Højesteret herefter:

T er som anført straffet for bl.a. at have besiddet fire skydevåben med tilhørende ammunition under særligt skærpende omstændigheder. Han er tidligere ved dom af 27. januar 2021 straffet med fængsel i 60 dage for overtrædelse af våbenloven, og han var i den forbindelse varetægtsfængslet fra den 4. maj til den 21. juni 2020. Landsretten lagde ved domfældelsen i den nu foreliggende sag til grund, at T begik nye strafbare forhold umiddelbart efter sin løsladelse fra varetægtsfængsling den 21. juni 2020, og at han fortsatte med at begå kriminalitet efter afsigelsen af den tidligere dom i januar 2021. På den baggrund og efter oplysningerne om hans personlige forhold i øvrigt finder Højesteret, at der er betydelig risiko for, at han fremover vil begå alvorlig kriminalitet i Danmark, hvis han ikke udvises. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at T havde overvejelser om at skaffe sig af med våbnene.

Ved dommen fra januar 2021 blev T tildelt en advarsel om udvisning, og han blev dermed advaret om, at fortsat kriminalitet kunne føre til udvisning.

T er efter det oplyste født i Tajikistan og indrejste som nævnt i Danmark som 13-årig. Han er ikke gift eller samlevende og har ingen børn. Hans forældre og bror, der nu er danske stats-

borgere, bor i Danmark. Han har i Danmark gået i skole, hvor han har afsluttet 10. klasse. Han har ikke afsluttet anden uddannelse. Han har ikke været i beskæftigelse siden 2008 og har de seneste mange år levet af kontanthjælp.

Han er i Danmark registreret som afghansk statsborger, men har efter det oplyste kun været i Afghanistan indtil omkring hans andet leveår. Han taler ingen af de sprog, der tales i Afghanistan, og han har ikke familie i landet. Han har fra sin tidlige barndom, og indtil han udrejste til Danmark, boet i Rusland med sin familie, og moderen var oprindelig russisk statsborger. Han har familie i Rusland og taler russisk.

Det må imidlertid efter de foreliggende oplysninger lægges til grund, at T ikke kan forventes at kunne tage ophold i Rusland, som derfor ikke kan anses for modtagerland. Hans tilknytning til modtagerlandet skal som følge heraf alene vurderes i forhold til Afghanistan, hvor de danske myndigheder som anført har registreret ham som statsborger. Højesteret finder, at Ts tilknytning til Afghanistan reelt er ikke-eksisterende, og at hans tilknytning til Danmark er langt stærkere.

Efter karakteren og omfanget af den begåede kriminalitet, der som nævnt er straffet med fængsel i 3 år, og henset til Ts tidligere dom fra januar 2021, og at han efter denne dom er fortsat med at begå ligesåret kriminalitet efter at være meddelt advarsel om udvisning, finder Højesteret, at meget stærke grunde taler for at udvise ham. Heroverfor har styrken af hans tilknytning til Danmark – hvor han dog ikke har stiftet egen familie – og hans manglende tilknytning til Afghanistan ikke en sådan vægt, at udvisning i sig selv vil være et uproportionalt indgreb i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

Højesteret finder imidlertid, at et indrejseforbud for bestandig vil være uproportionalt, og at indrejseforbuddets varighed passende kan fastsættes til 6 år, jf. udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1.

Konklusion

Højesteret stadfæster byrettens dom for så vidt angår spørgsmålet om udvisning, således at indrejseforbuddets varighed fastsættes til 6 år.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes for så vidt angår spørgsmålet om udvisning.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.